

دستورالعمل عملیات آزادسازی طوقه درختان معابر

مقدمه

عمده ترین عامل خشکیدگی و مرگ تدریجی درختان موجود در حاشیه خیابانهای اصلی و فرعی نداشتن آبخور مناسب و عدم آبیاری می باشد. اکثر این درختان در گذشته های نه چندان دور در مسیر نهر و جویهای نسبتاً عمیق که حق آبه باغات را تأمین می نمود، قرار گرفته و متأسفانه در دو دهه اخیر با افزایش ساخت و ساز، اجرای طرحها و پروژه های عمرانی نظیر جدول گذاری، تعریض معابر، نصب کف پوش معابر (آسفالت - موزائیک - بتن و غیره)، اصلاح هندسی و ... آبخور تعداد زیادی از این درختان از بین رفته و یا بعضاً طوقه درخت توسط عوامل سخت نظیر آسفالت - بتن و غیره پوشیده شده است. آزاد سازی اطراف تنه و ایجاد آبخور مناسب برای اینگونه درختان موجب جلوگیری از خشکیدگی، تأمین آب و هوای مناسب به ریشه ها خواهد شد و چنانچه این امر مهم انجام نگردد اکثر این درختان قطعاً طی چند سال آتی خشکیده و از بین خواهند رفت.

تعریف آزاد سازی طوقه درختان:

به مجموعه عملیاتی که موجب تخریب، جمع آوری و حمل و نقل اجسام سخت موجود در اطراف تنه درخت به شعاع حداقل یک متر و عمق ۱۵-۲۵ سانتی متر توسط ماشین آلات و یا کارگران انجام می شود، آزاد سازی طوقه درختان اطلاق می گردد

این عمل می بایستی به گونه ای انجام شود که پس از اتمام کار، ظرفیت آبیاری برای هر درخت بین ۵۰ لیتر (نهال) تا ۲۰۰ لیتر (درختان کهنسال با سن بیش از ۲۰ سال) فراهم گردد.

قبل از اقدام و در حین اجرای عملیات آزاد سازی اطراف طوقه درختان می بایستی به نکات ذیل توجه نمود:

- ۱- با توجه به اهمیت موضوع، مسئول فضای سبز و ناظر مقیم منطقه قبل از صدور هر گونه دستور کار و ابلاغ به پیمانکار از محلهای مورد نظر به صورت دقیق بازدید فوده و به مواردی نظیر نوع و قطر پوشش مواد سخت موجود در اطراف درخت، مسائل ترافیکی و اجتماعی، ماشین آلات و ادوات مورد نیاز، اطلاع رسانی به مردم، عرض پیاده رو، تعداد کارگران فنی و آموزش دیده و غیره می بایستی توجه شود.

سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری کرج

- ۲- کلیه ضایعات، نخاله‌ها و یا مصالح ساختمانی موجود در اطراف تنه درختان قبل از آزاد سازی طوقه جمع آوری گردند.
- ۳- در حین اجرا می‌بایست به مسائلی از قبیل عدم خسارت به کف پوش‌های مجاور (بجز محل آزاد سازی)، یکنواختی و یک شکل بودن آبخورهای ایجاد شده (به منظور ایجاد زیبایی و رضایت مردم) و بحث خدمات رسانی در سالهای آتی (نظیر کوددهی - آبیاری - کندوکوب و غیره) توجه نمود.
- ۴- اولویت کار بر اساس سن درختان (ترجیحاً درختان کهنسال) و درختانی که در معرض خطر خشکیدگی (به دلیل پوشیده شدن طوقه توسط اجسام سخت) قرار دارند که توسط مسئول فضای سبز منطقه تعیین می‌گردد.
- ۵- در محل‌هایی که قطر پوشش اجسام سخت بیش از ۷-۵ سانتی متر می‌باشد این عمل ترجیحاً توسط دستگاه کمپرسور و در ضخامت‌های کمتر می‌توان از نیروی کارگری استفاده نمود.
- ۶- در تمامی مراحل کار به هیچ وجه نایستی تنه درختان و یا پوست آنان آسیب ببیند و در صورت نیاز می‌بایستی تنه درختان قبل از عملیات حفاری با گونی پوشیده شود.
- ۷- چنانچه ریشه‌های درختان سطحی بوده و عملیات احداث آبخور موجب آسیب به ریشه‌ها شود، در صورت امکان این عملیات به صورت نواری و پیوسته (با فاصله مناسب از ریشه‌ها) و یا با اخذ راهکار مناسب از نماینده‌های دستگاه نظارت (ناظر مقیم و سرناظر) انجام شود.
- ۸- حمل و نقل ضایعات ایجاد شده و نخاله‌های موجود به محل دپو نخاله و نظافت کلی محل می‌بایستی حداقل ۲۴ ساعت پس از عملیات حفاری توسط پیمانکار انجام شود.
- ۹- محل‌هایی که فاقد پوشش سخت می‌باشند و پیمانکار اقدام به عملیات کندوکوب و جمع آوری خاک مازاد می‌نماید جزء آزاد سازی طوقه درختان محسوب نمی‌شود و صرفاً هزینه عملیات انجام شده توسط پیمانکار قابل پرداخت خواهد بود (به تشخیص ناظر مقیم و سرناظر).
- ۱۰- استفاده از تابلوهای هشدار دهنده و یا پلاکارد به منظور اطلاع رسانی مردم و جلوگیری از خطرات احتمالی به عهده پیمانکار بوده و مسئولیت نظارت آن به عهده ناظر مقیم می‌باشد.
- ۱۱- تهیه و تأمین تمام اقلام مورد نیاز از قبیل ماشین‌آلات - ادوات و نیروی انسانی و سایر هزینه‌های مربوطه به عهده پیمانکار می‌باشد. ح- ۹۰/۹/۱۹